

نام و نام خانوادگی:

زمان برگزاری: ۹۰ دقیقه

نام آزمون: فلسفه ۱۲ درس ۲ تشریحی

تاریخ آزمون:

۱) اگر وجود برای امری امتناع ذاتی داشته باشد، آیا آن امر می‌تواند از امتناع خارج گردد و موجود شود؟ چرا؟

۲) با استفاده از کلمات زیر، قضیه منطقی تشکیل دهید (تصورات بخش الف را موضوع و بخش ب را محمول قرار دهید) و سپس رابطه بین موضوع و محمول را از حیث وجوب و ... تشخیص دهید.

الف) مستطیل، عدد پنج، پیراهن حسین

ب) چهارضلعی، زوج، جنس کتان، حاصل ضرب آن در خودش می‌شود ۲۵، قرمز، جمع زوایای داخلی آن 180° است.

۳) رابطه امکانی در صورت موجود شدن، به رابطه ..... تبدیل می‌شود.

۴) در سه قضیه زیر رابطه بین موضوع و محمول از حیث واجب و ... کدام است؟

الف) مجموع زوایای داخلی مثلث 180° است.

ب) انسان شاعر است.

پ) مجموع زوایای داخلی مستطیل، ۳ قائمه است.

۵) رابطه وجود با هر یک از مفاهیم ذکر شده در جدول، از نوع ضرورت است یا امکان یا امتناع؟

خدا:	مثلاً چهارضلعی:	دیو:
ج: ؟	ب: ؟	الف: ؟

۶) رابطه موضوع و محمول در هریک از قضایای ذکر شده، از نوع وجوبی است یا امکانی یا امتناعی؟

عدد پنج، زوج است.	مربع، شکل است.	این خانه، بزرگ است.
الف) ؟	ب) ؟	ج) ؟

۷) براساس نسبت‌های سه گانه در قضایا، جدول را کامل کنید.

الف:	مثال برای رابطه امکانی	ج: .....
عدد ۲۵ فرد است.	ب:	مربع، سه ضلعی است.

۸) رابطه وجود با هریک از موضوع‌های زیر، وجوبی است یا امکانی یا امتناعی؟

الف) مایع جامد: (ب) خداوند: (ج) دیوار سفید:

۹) ۳ قضیه‌ای را ذکر کنید که در آنها نسبت موضوع و محمول «وجود» یکی از نسبت‌های ۳ گانه باشد.

۱۰) رابطه امتناعی را با ذکر مثال تعریف کنید.

۱۱) واجب‌الوجود بالذات و واجب‌الوجود بالغیر چیست؟

۱۲) موجودی که ماهیت و ذات آن ممکن بوده است، چرا وجود برایش ضروری شده و موجود شده است؟

۱۳) نسبت بین محمول با موضوع گزاره چگونه می‌تواند باشد؟

۱۴) تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام یک غلط می‌باشد.

الف) از نظر ابن‌سینا، بی‌نهایت شدن تعداد اشیاء جهان، نیاز آنها را به واجب‌الوجود بالذات برطرف نمی‌سازد.

۱۵) گزینه مناسب را انتخاب کنید.

الف) رابطهٔ محمول با موضوع خود، در قضیهٔ «زمین کروی است»، رابطهٔ (۱): امکانی □ (۲): وجوبی □ است.

۱۶) گزینه مناسب را از میان کلمات داخل پرانتز انتخاب کنید.

الف) رابطهٔ وجود با «روح» (۱- امکانی ۲- وجوبی) می‌باشد.

۱۷) تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام یک غلط می‌باشد:

الف) مفاهیم «مربع سه ضلعی» و «پرنده» به ترتیب «واجب الوجود» و «ممکن الوجود» هستند.

ب) حالت ممکن الوجود، نسبت به وجود و عدم، حالت ترازویی با دو کفه متعادل است.

۱۸) جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید:

الف) همهٔ اشیايي که به واسطهٔ علت‌هایشان موجودند، «واجب الوجودِ .....» هستند.

۱۹) گزینه مناسب را انتخاب کنید:

الف) رابطهٔ میان موضوع و محمول، در قضیهٔ «عدد هفت، زوج است» کدام است؟

۱- امکانی ۲- امتناعی

۲۰) جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید:

الف) حالتِ ..... مانند ترازویی است که دو کفهٔ آن در حالتِ تعادل قرار دارند.

پاسخنامه تشریحی

۱) خیر - چون وجود برای آن امر امکان ندارد. اگر چیزی امکان نداشته باشد، رخ نخواهد داد.

۲) مستطیل یک چهارضلعی است. (وجوب)

عدد پنج، زوج است. (امتناع)

پیراهن حسین از جنس کتان است. (امکان)

(و هر جواب صحیح دیگری ...)

۳) رابطه امکانی در صورت موجود شدن، به رابطه‌ای ضروری تبدیل می‌شود.

۴)

الف) واجب

ب) امکان

پ) ممتنع

۵) الف: امکانی   ب: امتناعی   ج: وجوبی (ضروری)

۶) الف) امتناعی   (ب) وجوبی   (ج) امکانی

۷) الف) رابطه وجوبی   (ب) انسان شاعر است   (ج) رابطه امتناعی

۸) الف) امتناعی   (ب) وجوبی   (ج) امکانی

۹) زمین هست ← امکانی

خدا هست ← ضروری یا وجوبی

مربع پنج‌ضلعی هست ← امتناعی

۱۰) اگر در قضیه‌ای برقراری ارتباط میان موضوع و محمول غیرممکن باشد، رابطه آنها امتناعی است مثلاً «عدد هشت فرد است».

۱۱) واجب‌الوجود بالذات: همان ذاتی است که وجود برایش ضرورت دارد و این ضرورت از ناحیه خود آن ذات است، نه از ناحیه یک امر بیرونی.

واجب‌الوجود بالغیر: موجودی که ذاتش نسبت به وجود ممکن بوده است و عامل دیگری از بیرون آن را واجب کرده است.

۱۲) ابن‌سینا معتقد است که نمی‌شود که چیزی ذاتاً نسبت به وجود حالت امکانی داشته باشد و ممکن‌الوجود باشد، ولی خود به خود از حالت امکان خارج شود و وجود برایش ضروری شود. این

اشیاء که ذاتاً ممکن‌الوجود هستند، تا واجب‌الوجود نشوند، موجود نمی‌شوند. پس عاملی دیگر این ماهیات ممکن‌الوجود را واجب‌الوجود کرده است؛ یعنی واجب‌الوجود بالغیر هستند.

۱۳) ضروری، امکانی، امتناعی

۱۴)

الف) درست

۱۵)

الف) ۱ - امکانی

۱۶)

الف) ۱ - امکانی

۱۷)

الف) غلط

ب) صحیح

۱۸)

الف) بالغیر

۱۹)

الف)

۲-امتناعی

۲۰)

الف) ممکن‌الوجود